

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2016. szeptember 15.*

„Előzetes döntéshozatal — 89/665/EGK és 92/13/EGK irányelv — Közbeszerzési szerződések — Jogorvoslati eljárások — Az ajánlatkérő aktusaival szembeni jogorvoslati lehetőségek elfogadhatóságát »helyes magatartási biztosíték« nyújtásától függővé tevő nemzeti szabályozás — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 47. cikk — Hatékony jogorvoslathoz való jog”

A C-439/14. és C-488/14. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság, Románia) és a Curtea de Apel Oradea (nagyváradi fellebbviteli bíróság, Románia) a Bírósághoz 2014. szeptember 19-én, illetve 2014. november 4-én érkezett, 2014. szeptember 19-i, illetve 2014. október 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **SC Star Storage SA**

és

az **Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI) (C-439/14)**

között, valamint

az **SC Max Boegl România SRL,**

az **SC UTI Grup SA,**

az **Astaldi SpA,**

az **SC Construcții Napoca SA**

és

az **RA Aeroportul Oradea,**

az **SC Porr Construct SRL,**

a **Teerag-Asdag Aktiengesellschaft,**

az **SC Col-Air Trading SRL,**

az **AVZI SA,**

* Az eljárás nyelve: román.

a **Trameco SA**,

az **Iamsat Muntenia SA (C-488/14)**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan és M. Vilaras (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. január 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az SC Star Storage SA képviselőjében A. Fetiță avocate,
- az SC Max Boegl România SRL képviselőjében F. Irimia avocat,
- a román kormány képviselőjében R.-H. Radu, R. Hațieganu, D. Bulancea és M. Bejenar, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviselőjében K. Georgiadis és K. Karavasili, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Tokár és I. Rogalski, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. április 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2007. L 335., 31. o.) módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o.) 1. cikke (1)–(3) bekezdésének, a 2007/66 irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 76., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 1. kötet, 315. o.) 1. cikke (1)–(3) bekezdésének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének értelmezésére irányulnak.
- 2 E kérelmeket a C-439/14. sz. ügyben az SC Star Storage SA és az Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI) [nemzeti informatikai kutatási és fejlesztési intézet (ICI)] között egy informatikai infrastruktúra és egy *cloud computing* (felhő alapú számítástechnika) platform elkészítésére, kezelésére, fejlesztésére és megvalósítására vonatkozó szolgáltatások megszerzésére irányuló közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásával kapcsolatos jogvitában, és a C-488/14. sz. ügyben az egyrészről az SC Max Boegl România SRL, az SC UTI Grup SA, az Astaldi

SpA és az SC Construcții Napoca SA (a továbbiakban: Max Boegl és társai), másrésről az RA Aeroportul Oradea SA, az Asocierea SC Porr Construct SRL, a Teerag-Asdag Aktiengesellschaft, az SC Col-Air Trading SRL, az AZVI SA, a Trameco SA és az Iamsat Muntenia SA között a nagyváradi (Románia) repülőtér infrastruktúráinak bővítési és korszerűsítési munkálataira irányuló közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásával kapcsolatos jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 89/665 irányelv

- 3 A 89/665 irányelvnek „A jogorvoslati eljárások alkalmazási köre és rendelkezésre állása” című 1. cikke (1)–(3) bekezdésében így rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben [(HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.)] említett szerződésekre alkalmazandó, az azon irányelv 10–18. cikkével összhangban kizárt szerződések kivételével.

Ezen irányelv értelmében szerződéseknek minősülnek a közbeszerzési szerződések, a keretmegállapodások, az építési koncessziók és a dinamikus beszerzési rendszerek.

A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a 2004/18/EK irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében az ajánlatkérő által hozott döntésekkel szemben az ezen irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető azon az alapon, hogy ezek a döntések megsértették a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy ne legyen megkülönböztetés a szerződés-odaítélési eljárás vonatkozásában az érdeksérelmet bejelentő vállalkozások között az ezen irányelv által a közösségi jogot végrehajtó nemzeti jogszabályok és az egyéb nemzeti jogszabályok között tett különbségtétel eredményeként.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az általuk megállapítandó részletes szabályok szerint legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a rendelkezésére, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll.”

A 92/13 irányelv

- 4 A 92/13 irányelvnek a szintén „A jogorvoslati eljárások alkalmazási köre és rendelkezésre állása” című 1. cikke (1)–(3) bekezdésében így rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben [(HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű

különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.]) említett szerződésekre alkalmazandó, a 2004/17/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésével, 18–26. cikkével, 29. és 30. cikkével vagy 62. cikkével összhangban kizárt szerződések kivételével.

Az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések magukban foglalják az árubeszerzésre, építési beruházásra és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződéseket, keretmegállapodásokat és dinamikus beszerzési rendszereket.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 2004/17/EK irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében az ajánlatkérők által hozott határozatokkal szemben az ezen irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslattal lehessen élni azon az alapon, hogy ezek a határozatok megsértették a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy ne legyen megkülönböztetés egy szerződés-odaítélési eljárás vonatkozásában a kártérítést követelő vállalkozások között az ezen irányelv által a közösségi jogot végrehajtó nemzeti jogszabályok és az egyéb nemzeti jogszabályok közötti különbségtétel eredményeként.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az általuk megállapítandó részletes szabályok szerint legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a rendelkezésére, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott, vagy ennek kockázata fennáll.”

A 2007/66 irányelv

- 5 A 2007/66 irányelv (36) preambulumbekkezdése értelmében:

„Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és megfelel azoknak az alapelveknek, amelyeket különösen a [Charta] állapít meg. Ezen irányelv célja különösen, hogy a [Charta] 47. cikke első és második bekezdésének megfelelően biztosítsa a hatékony jogorvoslatához és tisztességes eljáráshoz való jog teljes mértékben történő tiszteletben tartását.”

A 2004/17 irányelv

- 6 A 2004/17 irányelv 16. cikkének b) pontja értelmében:

„Ezt az irányelvet olyan beszerzésekre kell alkalmazni, amelyek a 19–26. cikkben foglalt kizárások alapján vagy a 30. cikknek megfelelően az adott tevékenység folytatása tekintetében nincsenek kizárva, és amelyeknek a hozzáadottérték-adó (héta) nélküli tervezett értéke eléri a következő értékhatárt:

[...]

b) építési beruházásra irányuló szerződések esetében 5 186 000 EUR.”

A 2004/18 irányelv

7 A 2004/18 irányelv 7. cikkének b) és c) pontja előírja:

„Ezt az irányelvet olyan közbeszerzési szerződésekre kell alkalmazni, amelyek a 10. és 11., valamint a 12–18. cikkben előírt kivételek alapján nincsenek kizárva, és amelyek hozzáadottérték-adó (héta) nélküli becsült értéke eléri a következő értékhatárt:

[...]

b) 207 000 [EUR]:

- a IV. mellékletben felsoroltaktól eltérő ajánlatkérő szervek által odaítélt, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében,
- a IV. mellékletben felsorolt és a védelem terén működő ajánlatkérő szervek által odaítélt, árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések esetében, amennyiben ezek a szerződések az V. melléklet hatálya alá nem tartozó árukra vonatkoznak,
- olyan szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében, amelyeket bármely ajánlatkérő szerv a IIA. melléklet 8. kategóriájában szereplő szolgáltatások tekintetében, a IIA. melléklet 5. kategóriájában szereplő, a 7524, 7525 és 7526 CPV-hivatkozási számoknak megfelelő CPV-besorolással rendelkező távközlési szolgáltatások tekintetében, és/vagy a IIB. mellékletben szereplő szolgáltatások tekintetében ítél oda;

c) 5 186 000 [EUR] az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében.”

A román jog

8 Az Ordonanța de Urgență a Guvernului n° 51/2014 (51/2014. sz. sürgősségi kormányrendelet) által módosított és kiegészített Ordonanța de Urgență a Guvernului n° 34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii (az árubeszerzésre, az építési beruházásra és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítéléséről szóló, 34/2006. sz. sürgősségi kormányrendelet) (a továbbiakban: 34/2006. sz. OUG) 271a és 271b cikke előírja:

„271a. cikk

(1) Az ajánlatkérő szervnek az esetleges helytelen magatartás veszélyétől való megóvása érdekében a felperes köteles helyes magatartási biztosítékot nyújtani a kifogás/kérelem/kereset benyújtásának és a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács határozata/a hatáskörrel rendelkező bíróság ítélete jogerőre emelkedésének napja közötti teljes időszakra.

(2) A kifogást/kérelmet/kereset el kell utasítani, amennyiben a felperes az (1) bekezdésben előírt biztosíték nyújtását nem bizonyítja.

(3) A helyes magatartási biztosíték nyújtására banki átutalással vagy bankintézmény vagy biztosítótársaság által a törvényben meghatározott feltételek mellett kiállított garanciaeszközzel kerülhet sor, és azt eredeti példányban az ajánlatkérő szerv székhelyén, míg másolati példányban a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanácsnál vagy a bíróságnál kell letétbe helyezni a kifogás/kérelem/kereset benyújtásával egyidejűleg.

(4) A helyes magatartási biztosíték összegét az odaítélendő közbeszerzési szerződés becsült értéke arányában kell megállapítani az alábbiak szerint:

- a) a becsült érték 1%-a, ha az alacsonyabb az 55. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában előírt értékhatárnál;
- b) a becsült érték 1%-a, ha az alacsonyabb az 55. cikk (2) bekezdésének c) pontjában előírt értékhatárnál, de legfeljebb 10 000 [EUR-nak] megfelelő [román lej (RON)] a román nemzeti bank biztosítéknyújtás időpontjában aktuális átváltási árfolyamának alapulvételével;
- c) a becsült érték 1%-a, ha az alacsonyabb az 55. cikk (2) bekezdésének c) pontjában előírt értékhatárnál, de legfeljebb 25 000 [EUR-nak] megfelelő RON a román nemzeti bank biztosítéknyújtás időpontjában aktuális átváltási árfolyamának alapulvételével;
- d) a becsült érték 1%-a, ha az alacsonyabb az 55. cikk (2) bekezdésének c) pontjában előírt értékhatárnál, de legfeljebb 100 000 [EUR-nak] megfelelő RON a román nemzeti bank biztosítéknyújtás időpontjában aktuális átváltási árfolyamának alapulvételével;

(5) A helyes magatartási biztosítéknak legalább 90 napos érvényességi idővel kell rendelkeznie, visszavonhatatlannak kell lennie, és az ajánlatkérő szerv általi első felszólításra történő, feltétel nélküli kifizetésről kell rendelkeznie, amennyiben a kifogás/kérelem/kereset elutasításra kerül.

(6) Abban az esetben, ha a helyes magatartási biztosíték érvényességi idejének utolsó napján a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács határozata vagy a bíróság ítélete még nem vált jogerőssé, és a felperes az (1)–(5) bekezdésben meghatározott feltételek szerint nem hosszabbította meg a helyes magatartási biztosíték érvényességi idejét, az ajánlatkérő szerv a helyes magatartási biztosítékot visszatartja. A 271b. cikk (3)–(5) bekezdésében foglalt rendelkezéseket ennek megfelelően kell alkalmazni.

(7) Az (1)–(6) bekezdésben hivatkozott rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács határozatával szemben az ajánlatkérőn, illetve a felperesen kívüli más személy terjesztett elő keresetet, a 281. cikknek megfelelően.

271b. cikk

(1) Abban az esetben, ha a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács, vagy amennyiben a határozatot megtámadó fél közvetlenül a bírósághoz fordult, ez utóbbi elutasítja a kifogást, az ajánlatkérő szerv köteles a helyes magatartási biztosíték visszatartására attól az időponttól kezdve, hogy a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács határozata/a hatáskörrel rendelkező bíróság ítélete jogerőssé válik. A visszatartást a szerződés azon részeire kell alkalmazni, amelyekre vonatkozóan a kifogást elutasították.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket abban az esetben is alkalmazni kell, ha a felperes lemond a kifogás/kérelem/kereset benyújtásának jogáról.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni abban az esetben, ha a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács/a bíróság okafogyottság miatt elutasítja a kifogást, vagy a felperes azt követően mondott le a kifogás/kérelem/kereset jogáról, hogy az ajánlatkérő szerv meghozta a 256c. cikk (1) bekezdése alapján szükséges kiigazító intézkedéseket.

(4) Ha a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács a kifogásnak vagy a bíróság a jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács kifogást elutasító határozatával szembeni keresetnek helyt ad, az ajánlatkérő szerv a határozat/ítélet jogerőre emelkedésének napjától számított 5 napon belül köteles a felperes részére visszatéríteni a helyes magatartási biztosítékot.

(5) Ha a felperes közvetlenül bírósághoz fordul, és az helyt ad a keresetnek, a (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelő módon kell alkalmazni.

(6) Az ajánlatkérő szerv által a helyes magatartási biztosíték érvényesítése során behajtott összegek az ajánlatkérő szerv bevételeit képezik.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-439/14. sz. ügy

- 9 Az ICI ajánlatkérőként 2014. április 1-jén a Sistemul Electronic de Achiziții Publice-ban (elektronikus közbeszerzési rendszer, a továbbiakban: SEAP) közzétett egy informatikai infrastruktúra és egy *cloud computing* (felhő alapú számítástechnika) platform elkészítésére, kezelésére, fejlesztésére és megvalósítására vonatkozó szolgáltatások megszerzésére irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése céljából történő közbeszerzési eljárás megindításával kapcsolatos felhívást, valamint a vonatkozó ajánlattételi dokumentációt. E hozzáadottérték-adó (héa) nélkül 61 287 713,71 RON (megközelítőleg 13 700 000 EUR) becsült értékű közbeszerzési szerződés odaítélési feltétele a „legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás” volt.
- 10 Gazdasági szereplők által előterjesztett kérelmek nyomán az ICI az ajánlattételi dokumentáció feltételeire vonatkozó számos magyarázatot tett közzé a SEAP-ban.
- 11 2014. június 30-án a Star Storage kifogásolta a 2014. június 24-i 4. és 5. számú, valamint a 2014. június 26-i 7. számú magyarázatot a Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (jogviták elbírálásával foglalkozó nemzeti tanács, a továbbiakban: CNSC) előtt.
- 12 2014. július 18-i határozatával a CNSC többek között a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadhatatlanként elutasította ezt a kifogást, mivel a Star Storage nem nyújtott helyes magatartási biztosítékot.
- 13 2014. augusztus 5-én a Star Storage többek között ezen elutasító határozat megsemmisítésére irányuló keresetet nyújtott be a Curtea de Apel București-hez (bukaresti fellebbviteli bíróság, Románia), és arra hivatkozott, hogy a román szabályozás által előírt helyes magatartási biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség ellentétes a román alkotmánnyal és az uniós joggal.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a helyes magatartási biztosíték jelentősége és a rá vonatkozó szabályok miatt súlyosan sértheti a gazdasági szereplőknek az ajánlatkérők aktusaival szembeni hatékony jogorvoslathoz való jogát.
- 15 E körülmények között a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [...] 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében és annak (3) bekezdésében szereplő rendelkezéseket, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslati eljárás igénybevételét a 34/2006. sz. [OUG] 271a. cikkével és 271b. cikkével szabályozotthoz hasonló, »helyes magatartási biztosíték« előzetes letételének kötelezettségétől teszi függővé?”

A C-488/14. sz. ügy

- 16 Az RA Aeroportul Oradea ajánlatkérőként 2014. január 21-én a SEAP-ban közzétett a nagyváradi repülőtér (Románia) infrastruktúráinak bővítési és korszerűsítési munkálataira irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése céljából történő közbeszerzési eljárás megindításával kapcsolatos felhívást tett közzé. E közbeszerzési szerződés becsült értéke hea nélkül 101 232 054 RON (megközelítőleg 22 800 000 EUR) volt, odaítélési feltételként pedig a „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot” határozták meg.
- 17 Az ajánlatok értékelését követően elkészített jelentés szerint az SC Max Boegl România SRL, az SC UTI Grup SA és az Astaldi SpA konzorcium által benyújtott ajánlatot nem támogathatónak nyilvánították, míg az SC Construcții Napoca SA, az SC Aici Cluj SA és a CS Icco Energ SRL egysülés által benyújtott ajánlat a meghatározott odaítélési feltétel alkalmazásával második helyezett lett.
- 18 E két ajánlattevő konzorcium kifogást terjesztett elő az említett jelentéssel szemben a CNSC előtt. A CNSC 2014. július 10-i határozatával e kifogásokat mint megalapozatlanokat elutasította. Mindkét konzorcium ezt követően az említett elutasító határozat ellen keresetet indított a Curtea de Apel Oradea (nagyváradi fellebbviteli bíróság) előtt.
- 19 A 2014. szeptember 10-én tartott tárgyaláson e bíróság felhívta az alapeljárás felpereseinek figyelmét arra, hogy a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének és 271b. cikkének 2014. július 1-jei hatálybalépésére tekintettel az említett felpereseknek „helyes magatartási biztosítékot” kell nyújtaniuk. A Max Boegl és társai ezután azt kérte, hogy terjesszenek e két cikk tekintetében alkotmányellenességi kifogást a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia) elé, valamint hogy terjesszenek előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.
- 20 E körülmények között a Curtea de Apel Oradea (nagyváradi fellebbviteli bíróság, Románia) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjesztette a Bíróság elé:
- „A 89/665 irányelv 1. cikkének (1), (2) és (3) bekezdését, és a [...] 92/13 irányelv 1. cikkének (1), (2) és (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslati eljárás igénybevételét a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkével és 271b. cikkével szabályozotthoz hasonló, »helyes magatartási biztosíték« előzetes letételének kötelezettségétől teszi függővé?”

A Bíróság előtti eljárás

- 21 A Bíróság elnöke 2014. november 13-i és 2014. december 10-i végzésében elutasította a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) és a Curtea de Apel Oradea (nagyváradi fellebbviteli bíróság) azon kérelmeit, hogy a C-439/14. és a C-488/14. sz. ügyet a Bíróság eljárási szabályzata 105. cikkének (1) bekezdésében előírt gyorsított eljárásban bírálják el.
- 22 A Bíróság elnöke 2014. november 13-i határozatában az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-439/14. és a C-488/14. sz. ügyek egyesítését.
- 23 2015. január 15-i 5. számú ítéletében a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) részben helyt adott a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkére és 271b. cikkére vonatkozó, a Star Storage és a Max Boegl és társai által hivatkozott alkotmányellenességi kifogásnak.
- 24 A Bíróság 2015. július 21-i levelében eljárási szabályzata 101. cikkének alkalmazásával felvilágosítás iránti kérelmet küldött a Curtea de Apel București-nek (bukaresti fellebbviteli bíróság) és a Curtea de Apel Oradea-nak (nagyváradi fellebbviteli bíróság), és felhívta e bíróságokat a Curtea Constituțională

(alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítéletével és ezen ítéletnek az említett bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatali iránti kérelmekre gyakorolt esetleges hatásaival kapcsolatos észrevételeik előterjesztésére.

- 25 A Bírósághoz 2015. augusztus 26-án érkezett, 2015. augusztus 11-i levelében a Curtea de Apel Oradea (nagyváradi fellebbviteli bíróság) lényegében rámutatott arra, hogy a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítéletével helyt adott a 34/2006. sz. OUG 271b. cikke (1) és (2) bekezdésére vonatkozó alkotmányellenességi kifogásnak, de elutasította a 34/2006. sz. OUG 271a. és 271b. cikke (3)–(6) bekezdésére vonatkozó alkotmányellenességi kifogást, és emiatt előzetes döntéshozatal iránti kérelme a továbbiakban csak e két utóbbi rendelkezésre vonatkozik.
- 26 A Bírósághoz 2015. szeptember 23-án érkezett, 2015. szeptember 14-i levelében a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) lényegében szintén rámutatott arra, hogy a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítélete megerősítette minden jogorvoslat elfogadhatóságának feltételeként a helyes magatartási biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség alkotmányosságát, következésképpen azt szükséges még vizsgálni, hogy a 34/2006. sz. OUG 271a. és 271b. cikkének a román alkotmánnyal összhangban lévőnek nyilvánított rendelkezései, amelyek a közbeszerzési eljárások keretében a jogorvoslati lehetőségek igénybevételét „helyes magatartási biztosíték” nyújtására vonatkozó feltételtől teszik függővé, úgy tekinthetők-e, mint amelyek összeegyeztethetők a hatékony bírói jogvédelem elvével, amelyet a 89/665 irányelv 1. cikke (1)–(3) bekezdésének, valamint a 92/13 irányelv 1. cikke (1)–(3) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett rendelkezései védenek.
- 27 Az említett bíróság továbbá úgy véli, hogy a román szabályozás részletes elemzést igényel egyrészt azon körülmény tekintetében, hogy a helyes magatartási biztosíték hozzáadódik a „részvételi biztosítékhoz”, amelyet az ajánlattevőnek a 34/2006. sz. OUG 43a. cikke értelmében szintén nyújtania kell, és amely összege a becsült szerződéses érték akár 2%-át is kiteszi, másrészt azzal kapcsolatban, hogy nem lehetséges eltérni a helyes magatartási biztosíték összegétől, amelyet a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének (4) bekezdése értelmében automatikusan a megkötendő szerződés becsült értékének 1%-ában határoznak meg legfeljebb 100 000 eurónak megfelelő összegig, sem pedig kedvezményt adni vagy a fizetés részletekben történő teljesítéséről határozni az adott ügy körülményei alapján.
- 28 Következésképpen a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) arra kéri a Bíróságot, hogy válaszoljon az alábbi kérdésre:
- „Úgy kell-e értelmezni a 89/665 irányelv 1. cikke (1)–(3) bekezdésének, valamint a 92/13 irányelv 1. cikke (1)–(3) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett rendelkezéseit, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslati eljárás igénybevételét a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkével és 271b. cikkével szabályozotthoz hasonló, »helyes magatartási biztosíték« ajánlatkérő javára történő letételének kötelezettségétől teszi függővé?”
- 29 Végül 2015. november 4-i 750. számú ítéletével a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) a román alkotmánnyal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének (5) bekezdését is, amely előírta a helyes magatartási biztosítéknak első felszólításra történő, feltétel nélküli kifizetését az ajánlatkérő számára, amennyiben a kifogás/kérelem/kereset elutasításra kerül.

Előzetes észrevételek

- 30 Meg kell állapítani, hogy amennyiben a C-439/14. számú ügyben szóban forgó közbeszerzés olyan árubeszerzésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozik, amelyek értéke meghaladja a 2004/18 irányelv 7. cikkének b) pontjában előírt értékhatárt, a 89/665 irányelv alkalmazandó az alapeljárásban.

- 31 Ezzel szemben a román kormány és az Európai Bizottság nem értenek egyet a C-488/14. számú ügyben szóban forgó közbeszerzés természetét illetően, mivel a román kormány úgy véli, hogy e közbeszerzés a 2004/18 irányelv, következésképpen a 89/665 irányelv hatálya alá tartozik, az Európai Bizottság álláspontja szerint pedig az említett közbeszerzés a 2004/17 irányelv, tehát a 92/12 irányelv hatálya alá tartozik.
- 32 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy mivel a kérdést előterjesztő bíróság a C-488/14. számú ügyben csak nagyon kevés útmutatást nyújt az alapügyben szóban forgó közbeszerzést illetően, a Bíróság nem állapíthatja meg, hogy az említett közbeszerzés a 2004/17 irányelv vagy a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozik.
- 33 Mindazonáltal megjegyezve, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata ezzel kapcsolatban határozni, e pontatlanság nem bír jelentőséggel a C-488/14. számú ügyben folyamatban lévő előzetes döntéshozatal iránti eljárás szempontjából, mivel – amint arra a főtanácsnok indítványa 25. pontjában rámutatott –, a szóban forgó közbeszerzés eléri az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések tekintetében mind a 2004/18 irányelv 7. cikkének c) pontja, mind pedig a 2004/17 irányelv 16. cikkének b) pontja által meghatározott értékhatárokat.
- 34 A Bíróság következésképpen együttesen fogja megválaszolni a C-439/14. számú ügyben feltett kérdést és a C-488/14. számú ügyben feltett kérdést, mivel a 89/665 és 92/13 irányelvek azon rendelkezései, amelyek értelmezését kéri, teljes mértékben azonosan vannak megfogalmazva.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 35 Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy amint a kérdést előterjesztő bíróságoknak a Bíróság által küldött felvilágosítás iránti kérelemre válaszul nyújtott magyarázataiból és a tárgyaláson előadott észrevételekből kitűnik, a 34/2006. sz. OUG 271b. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint 271a. cikke (5) bekezdése utolsó mondatának rendelkezéseit a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítélete és 2015. november 4-i 750. számú ítélete a román alkotmánnyal ellentétesnek nyilvánította.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróságok pontosították, hogy emiatt már nem alkalmazhatják ez utóbbi rendelkezéseket, amit a tárgyaláson a román kormány is megerősített. Az említett bíróságok azonban kifejezetten utaltak arra, hogy fenntartják az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésüket, mivel az alapügyben szóban forgó román szabályozás más rendelkezései továbbra is alkalmazandók.
- 37 Ilyen körülmények között, pontosítva, hogy kizárólag a kérdést előterjesztő bíróságok feladata az előttük folyamatban lévő jogvita megoldása keretében levonni a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítéletének és 2015. november 4-i 750. számú ítéletének következményeit, meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek csupán a román alkotmánnyal összhangban lévőnek ítélt helyes magatartási biztosítékkal kapcsolatos román szabályozásra vonatkoznak.
- 38 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróságok kérdésükkel lényegében arra keresnek választ, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését és a 92/13 irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését a Charta 47. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásokban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslat elfogadhatóságát attól a kötelezettségtől teszi függővé, hogy a felperes az ajánlatkérő javára helyes magatartási biztosítékot nyújtson, pontosítva, hogy e biztosítékot a jogorvoslati kérelem elbírálásától függetlenül vissza kell téríteni a felperesnek.

- 39 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése és a 92/13 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára azt a kötelezettséget, hogy elfogadjanak minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a 2004/17 és a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárások keretében az ajánlatkérő által hozott döntésekkel szemben hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető azon az alapon, hogy ezek a döntések megsértették a közbeszerzésre vonatkozó uniós jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.
- 40 Ezenkívül mind a 89/665 irányelv 1. cikkének (3) bekezdése mind a 92/13 irányelv 1. cikkének (3) bekezdése előírja a tagállamok számára azt a kötelezettséget, hogy biztosítsák, hogy az általuk megállapítandó részletes szabályok szerint legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a rendelkezésére, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll.
- 41 E rendelkezések, amelyek célja a gazdasági szereplőknek az ajánlatkérő önkényétől való megóvása, így módon annak biztosítására irányulnak, hogy minden tagállamban hatékony jogorvoslati lehetőségek álljanak rendelkezésre annak érdekében, hogy a közbeszerzésre vonatkozó uniós szabályokat hatékonyan alkalmazzák, különösen, amikor a szabályok megszegése még orvosolható (lásd ebben az értelemben: 2002. december 12-i *Universale-Bau és társai* ítélet, C-470/99, EU:C:2002:746, 71. pont; 2014. szeptember 11-i *Fastweb*-ítélet, C-19/13, EU:C:2014:2194, 34. pont; 2015. március 12-i *eVigilo* -ítélet, C-538/13, EU:C:2015:166, 50. pont).
- 42 Mindazonáltal sem a 89/665 sem a 92/13 irányelv nem tartalmaz kifejezetten azon feltételeket szabályozó rendelkezéseket, amelyek mellett e jogorvoslati lehetőségekkel élni lehet. A Bíróság így módon már megállapította, hogy a 89/665 irányelv mindössze azokat a minimális feltételeket határozza meg, melyeknek a nemzeti jogrend szerinti jogorvoslati eljárásoknak meg kell felelniük a közbeszerzésekre vonatkozó uniós jogi előírások tiszteletben tartása érdekében (lásd többek között: 2003. február 27-i *Santex*-ítélet, C-327/00, EU:C:2003:109, 47. pont; 2003. június 19-i *GAT*-ítélet, C-315/01, EU:C:2003:360, 45. pont; 2010. szeptember 30-i *Strabag és társai* ítélet, C-314/09, EU:C:2010:567, 33. pont).
- 43 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanakkor kitűnik, hogy az uniós jog által a jelentkezők és az ajánlattevők részére az ajánlatkérő döntései által megsértett jogaik szavatolása céljából biztosított bírósági jogorvoslatokra vonatkozó eljárási szabályoknak nem szabad akadályozniuk a 89/665 és a 92/13 irányelv hatékony érvényesülését, amely szabályok célja annak biztosítása, hogy az ajánlatkérők jogellenesen hozott határozataival szemben hatékony és a lehető leggyorsabb jogorvoslat legyen igénybe vehető (lásd többek között: 2002. december 12-i *Universale-Bau és társai* ítélet, C-470/99, EU:C:2002:746, 72. pont; 2003. február 27-i *Santex*-ítélet, C-327/00, EU:C:2003:109, 51. pont; 2005. március 3-i *Fabricom*-ítélet, C-21/03 és C-34/03, EU:C:2005:127, 42. pont; 2007. október 4-i *Consorzio Elisoccorso San Raffaele* vágzés, C-492/06, EU:C:2007:583, 29. pont; 2015. március 12-i *eVigilo*-ítélet, C-538/13, EU:C:2015:166, 40. pont; 2015. október 6-i *Orizzonte Salute* ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 47. pont).
- 44 Ügyelni kell különösen arra, hogy sem a 89/665 és a 92/13 irányelv hatékonysága ne sérüljön (lásd: 2002. június 18-i *HI*-ítélet, C-92/00, EU:C:2002:379, 58. és 59. pont; 2014. december 11-i *Croce Amica One Italia* ítélet, C-440/13, EU:C:2014:2435, 40. pont), sem az uniós jog által magánszemélyeknek biztosított jogok ne sérüljenek (2002. december 12-i *Universale-Bau és társai* ítélet, C-470/99, EU:C:2002:746, 72. pont; 2010. január 28-i *Uniplex (UK)* ítélet, C-406/08, EU:C:2010:45, 49. pont).
- 45 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy amint a 2007/66 irányelv (36) preambulumbekkezdéséből kitűnik, ezen irányelvnek, így az általa módosított és kiegészített 89/665 valamint 92/13 irányelvnek az a célja, hogy a Charta 47. cikke első és második bekezdésének megfelelően biztosítsa a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog teljes mértékben történő tiszteletben tartását.

- 46 Következésképpen a 89/665 és a 92/13 irányelvben a jelentkezők és az ajánlattevők részére az ajánlatkérő döntései által megsértett jogaik szavatolása céljából biztosított bírósági jogorvoslatokra vonatkozó eljárási szabályok meghatározása során a tagállamoknak biztosítaniuk kell a Charta 47. cikkében szereplő hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartását.
- 47 A jelen esetben a 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének (1)–(5) bekezdése minden olyan személy számára, aki közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásában vesz részt és kifogásolni kívánja az ajánlatkérő valamely döntését akár a CNSC akár közvetlenül bíróság előtt, minden jogorvoslat elfogadhatóságának feltételeként helyes magatartási biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettséget ír elő. E biztosíték nyújtására, amelynek összege az érintett közbeszerzési szerződés becsült értékének 1%-a, és amelyet az árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzések esetében 25 000 euró, építési beruházásra irányuló közbeszerzés esetében 100 000 euró összegben maximáltak, az ajánlatkérő javára banki átutalással vagy bankintézmény vagy biztosítótársaság által legalább 90 napos érvényességi időre kiállított garanciaeszközzel kerülhet sor.
- 48 E biztosítékot ugyanakkor a 34/2006. sz. OUG 271b. cikkének (4) és (5) bekezdése értelmében vissza kell téríteni, ha a keresetnek helyt adtak, legkésőbb a határozat jogerőre emelkedésének napjától számított 5 napon belül, és abban az esetben is, ha a keresetet visszavonták vagy elutasították, mivel a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 5-i 5. számú ítéletére és 2015. november 4-i 750. számú ítéletére tekintettel a biztosíték ajánlatkérő általi visszatartása már minden jogalapot nélkülözne.
- 49 Amint azt a főtanácsnok indítványa 37. pontjában megjegyezte, a helyes magatartási biztosíték mint bármiféle jogorvoslat vizsgálatának előfeltétele, a Charta 47. cikke értelmében vett, bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jog korlátozásának minősül, amely a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően csak a törvény által igazolható, ha tiszteletben tartja az említett jog lényeges tartalmát, és ha az arányosság elvére figyelemmel a korlátozásra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja (lásd: 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 160. pont).
- 50 Meg kell állapítani, hogy az alapeljárásokban a helyes magatartási biztosíték jogi alapját a 34/2006. sz. OUG egyértelműen és pontosan meghatározza, úgyhogy e biztosítékot a nemzeti szabályozás által előírtaknak kell tekinteni (lásd: 2014. május 27-i Spasic-ítélet, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586; 2015. október 6-i Delvigne-ítélet, C-650/13, EU:C:2015:648, 47. pont; 2015. december 17-i WebMindLicenses-ítélet, C-419/14, EU:C:2015:832, 81. pont). Másfelől az a körülmény, hogy a helyes magatartási biztosíték jelentős összeget – 25 000 eurót vagy 100 000 eurót – érhet el, nem eredményezheti az arra való következtetést, hogy az ilyen biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség megsérti a hatékony jogorvoslathoz való jog lényeges tartalmát, mivel e biztosítékot az ajánlatkérő, függetlenül a jogorvoslat eredményétől, semmiképpen sem tarthatja vissza.
- 51 Mindazonáltal meg kell vizsgálni még azt, hogy a helyes magatartási biztosíték általános érdekű célkitűzést szolgál-e, és ha igen, tiszteletben tartja-e az arányosság elvét a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- 52 A 34/2006. sz. OUG 271a. cikkének (1) bekezdése pontosítja, hogy a helyes magatartási biztosíték célja az ajánlatkérőnek az esetleges helytelen magatartás veszélyétől való megóvása. A román kormány írásbeli észrevételeiben, valamint a tárgyaláson rámutatott arra, hogy a helyes magatartási biztosíték fő célja a közbeszerzési eljárások gördülékenyebbé tétele azáltal, hogy megelőzi a jogorvoslati lehetőségek visszaélészerű igénybevételét és a szerződés megkötésének mindenfajta késedelmét.

- 53 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a jogorvoslati lehetőségek visszaélésszerű igénybevétele elleni küzdelem – amint a főtanácsnok indítványa 44. pontjában megjegyezte – olyan jogszerű célt jelent, amely hozzájárul nem csupán a 89/665 és 92/13 irányelv által követett célkitűzések megvalósításához, hanem tágabb értelemben a megfelelő igazságszolgáltatáshoz is.
- 54 Egy olyan pénzügyi jellegű követelmény ugyanis, mint az alapeljárásokban szóban forgó helyes magatartási biztosíték, olyan intézkedést jelent, amely alkalmas arra, hogy visszatartson a visszaélésszerű kifogásoktól, és, hogy valamennyi jogalany számára biztosítsa a megfelelő igazságszolgáltatás érdekében az általuk benyújtott jogorvoslati kérelmek lehető leggyorsabb elintézését, a Charta 47. cikkének első és második bekezdésének megfelelően.
- 55 Mindazonáltal bár a megfelelő igazságszolgáltatás érdeke igazolhatja azt, hogy pénzügyi korlátozást vezessenek be valamely jogorvoslati lehetőségnek egy személy általi igénybevételét illetően, e korlátozásnak továbbra is meg kell felelnie az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél közötti észszerű arányossági kapcsolatnak (lásd ebben az értelemben: 2010. december 22-i DEB-ítélet, C-279/09, EU:C:2010:811, 47. és 60. pont).
- 56 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy bár a helyes magatartási biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség jelenlegi változatában kevésbé visszatartó jellegű intézkedést jelent, mint eredeti változatában, mivel az ajánlatkérő azt a jogorvoslati kérelem elutasítása vagy visszavonása esetén már nem tarthatja vissza automatikusan és feltétel nélkül, e kötelezettség továbbra is alkalmas a román szabályozás által követett, a visszaélésszerű jogorvoslati kérelmek elleni küzdelemre irányuló célkitűzés megvalósítására.
- 57 A helyes magatartási biztosíték ugyanis, először is, amint a főtanácsnok indítványa 55. pontjában megjegyezte, pénzügyi terhet jelent a felperes számára, akár banki átutalással, akár bankgarancia nyújtásával teljesítse azt a felperes.
- 58 A helyes magatartási biztosíték összegét az érintett közbeszerzési szerződés értékének százalékában határozzák meg, amely árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzések esetén elérheti a 25 000 euró, építési beruházásra irányuló közbeszerzések esetén a 100 000 euró összeget.
- 59 Márpedig egy ilyen mértékű összeg banki átutalással történő mozgatása, akárcsak a bankgarancia nyújtásának céljából megkövetelt intézkedések megtételének és e garancianyújtás költségei megfizetésének szükségessége alkalmas arra, hogy a felpereseket jogorvoslati kérelmük benyújtása tekintetében bizonyos óvatosságra ösztönözze. Másfelől a helyes magatartási biztosíték, mivel feloldásáig gyengíti a felperesek anyagi eszközeit, vagy legalábbis hitelszerzési lehetőségeit, a felpereseket arra ösztönözheti, hogy az általuk megindított eljárásokban – a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében és a 92/13 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében említett, a jogorvoslatok gyorsaságára vonatkozó követelménynek megfelelően – gondosan járjanak el. Amint ugyanis arra a román kormány a tárgyaláson hivatkozott, nem kizárt, hogy egy ilyen pénzügyi jellegű követelmény a lehetséges felpereseket arra ösztönzi, hogy komolyan felmérjék a bírósági eljárás indításához fűződő érdeküket és a pernyertességre vonatkozó esélyüket, tehát visszatartja őket olyan kérelmek benyújtásától, amelyek nyilvánvalóan megalapozatlanok, vagy csak a közbeszerzési eljárás késleltetésére irányulnak (lásd analógia útján: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 73. pont).
- 60 Másodszor, amennyiben a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) 2015. január 15-i 5. számú ítélete és 2015. november 4-i 750. számú ítélete értelmében a helyes magatartási biztosíték ajánlatkérő általi automatikus és feltétel nélküli visszatartása, illetve az ajánlatkérő részére első felszólításra történő kifizetése már nem lehetséges, nem állítható, hogy önmagában az e biztosíték bármiféle jogorvoslat elfogadhatóságának feltételeként való nyújtására vonatkozó kötelezettség túlmenne azon, ami a visszaélésszerű jogorvoslati kérelmek elleni küzdelemre vonatkozó, e biztosíték által követni kívánt célkitűzés eléréséhez szükséges.

- 61 A helyes magatartási biztosíték ugyanis, amely a közbeszerzési szerződés természetétől függően e szerződés értékének legfeljebb 1%-a, továbbra is szerény mértékű (lásd: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 58. pont), különösen az ajánlattevők szempontjából, amelyeknek rendszerint igazolniuk kell bizonyos pénzügyi teljesítőképességet. E biztosítékot továbbá lehet bankgaranciaként nyújtani. Végül e biztosítékot kizárólag a jogorvoslati kérelem benyújtása és végleges elbírálása közötti időtartamra kell nyújtani.
- 62 Végül a Bíróság által küldött felvilágosítás iránti kérelemre adott válaszában a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) azt kérte, hogy a Bíróság annak figyelembevételével adjon választ a kérdésére, hogy a helyes magatartási biztosíték hozzáadódik a részvételi biztosítékhoz, amelyet a 34/2006. sz. OUG 43. cikke értelmében az ajánlattevőnek szintén nyújtania kell. E bíróság ugyanakkor semmilyen pontosítással nem szolgált e tekintetben sem a részvételi biztosíték hatályos rendszerét, sem e biztosítéknak a helyes magatartási biztosítékkal való kapcsolatát illetően. Ilyen körülmények között a Bíróság nem foglalhat állást e kérdésben.
- 63 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését és a 92/13 irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését a Charta 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapeljárásokban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslat elfogadhatóságát attól a kötelezettségtől teszi függővé, hogy a felperes az ajánlatkérő javára helyes magatartási biztosítékot nyújtson, mivel e biztosítékot a jogorvoslati kérelem elbírálásától függetlenül vissza kell téríteni a felperesnek.

A költségekről

- 64 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését és a 2007/66 irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1)–(3) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapeljárásokban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely az ajánlatkérő határozataival szembeni jogorvoslat elfogadhatóságát attól a kötelezettségtől teszi függővé, hogy a felperes az ajánlatkérő javára helyes magatartási biztosítékot nyújtson, mivel e biztosítékot a jogorvoslati kérelem elbírálásától függetlenül vissza kell téríteni a felperesnek.

Aláírások